

*NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ISTARSKÉ ŽUPANIJE
ISTITUTO FORMATIVO DI SANITÀ PUBBLICA DELLA REGIONE ISTRIANA*

SLUŽBA ZA EPIDEMIOLOGIJU

ZARAZNE BOLESTI

*U ISTARSKOJ ŽUPANIJI
U 2021. GODINI*

Pula, srpanj 2022.

K A Z A L O

str.

1. U V O D	1
2. PRIJAVLJENE ZARAZNE BOLESTI U ISTARSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI.....	4
3. KAPLJIČNO PRENOSIVE ZARAZNE BOLESTI.....	7
4. CRIJEVNE ZARAZNE BOLESTI.....	19
5. ANTROPOZOONOZE.....	28
6. PARAZITARNE BOLESTI.....	30
7. SPOLNO PRENOSIVE BOLESTI.....	31
8. TRANSMISIVNE BOLESTI.....	37
9. EPIDEMIJE ZARAZNIH BOLESTI U 2021.....	38
10. ZAKLJUČAK.....	39

1. UVOD

Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti ("Narodne novine" br. 79/07) propisuje obvezu prijavljivanja zaraznih bolesti čije je sprječavanje i suzbijanje od interesa za Republiku Hrvatsku. Obvezi prijavljivanja podliježe svako oboljenje, smrt ili epidemija od Zakonom popisanih i navedenih bolesti, svaka sumnja na oboljenje od Brill-Zinsserove bolesti, kolere, kuge, pjegavca, žute groznice ili virusnih hemoragijskih groznica i SARS-a, svako izlučivanje klica trbušnog tifusa, nošenje antigena žutice tipa B i C, antitijela na virus sindroma stečenog nedostatka imuniteta; te svaki neuobičajeni događaj koji može ukazivati na zlouporabu biološkog agensa ili epidemiju nepoznatog uzroka.

Od 1. siječnja 2016. godine u Republici Hrvatskoj uveden je centralizirani elektronički sustav evidencije prijave zaraznih bolesti (NAJS). Prijavljivanje oboljenja-smrti od zarazne bolesti koju je dijagnosticirao liječnik obavlja se na individualnom obrascu i dostavlja nadležnoj epidemiološkoj ispostavi, obzirom da još nije zaživio sustav koji povezuje NAJS i CEZIH sustav. Zbog registracije u elektronički sustav, prilikom prijavljivanja zarazne bolesti od strane prijavitelja zahtijeva se i upis OIB-a oboljele osobe.

Nakon upisa u digitalni sustav (NAJS) pristigla Prijava zarazne bolesti se iz nadležne ispostave epidemiološke službe u tiskanom obliku prosljeđuje u HZJZ.

Iako, prema Pravilniku o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti ("Narodne novine" br. 23/94) postoji obveza prijavljivanja zaraznih bolesti na temelju kliničke dijagnoze u roku od 24 sata (samo izuzetno nakon laboratorijske dijagnoze), to se rijetko događa. Prijave zaraznih bolesti stižu sa zakašnjenjem, pa nerijetko epidemiološke intervencije (prvenstveno anketiranje oboljelih i epidemiološki izvodi kojima je cilj rano otkrivanje izvora zaraze i putova prenošenja zaraze) nisu dovoljno pravodobne i/ili svrsishodne.

Prijavljivanje oboljenja-smrti od zarazne bolesti obavlja se na individualnom obrascu za sve bolesti osim za gripu. Gripa se prijavljuje po dobnim skupinama na zbirnoj prijavi oboljenja-smrti od gripe za sedmodnevna razdoblja. Epidemije se, od strane epidemiologa u nadležnoj epidemiološkoj službi, prijavljuju na posebnom obrascu putem digitalne prijave. U epidemiološkim ispostavama Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije se svaka prijava u pisanom obliku unosi u Evidenciju prijave zaraznih bolesti.

Prema Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti postoji uzajamna obveza prijavljivanja antropozoonoza između nadležne veterinarske stanice i/ili tijela državne uprave nadležne za poslove veterinarstva i epidemioloških ispostava.

Zavodi za javno zdravstvo županija i Grada Zagreba te Hrvatski zavod za javno zdravstvo obrađuju zaprimljene prijave zaraznih bolesti mjesečno i godišnje.

Mjesečna i godišnja izvješća za Istarsku županiju se u obliku Biltena od strane Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije dostavljaju epidemiološkim ispostavama, ordinacijama obiteljske medicine, ordinacijama koje u skrbi imaju predškolsku populaciju, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, te tijelima republičke uprave nadležnim za poslove sanitarne inspekcije u Županiji. Godišnji bilteni zaraznih bolesti u Istarskoj županiji dostupni su na web stranici NZZJZ IŽ.

U godišnjem biltenu korišteni su podaci iz individualnih prijava zaraznih bolesti i sedmodnevnih izvješća za gripu; te podaci iz evidencija koje se vode u Službi za epidemiologiju i Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije.

2020. godina bila je epidemiološki specifična: započelo je pandemijsko razdoblje „nove“ zarazne bolesti. Posljednje takvo (medicinski-povijesno) razdoblje opisano je pojavom pandemije influence AH1N1 1918/1919. („španjolska gripa“).

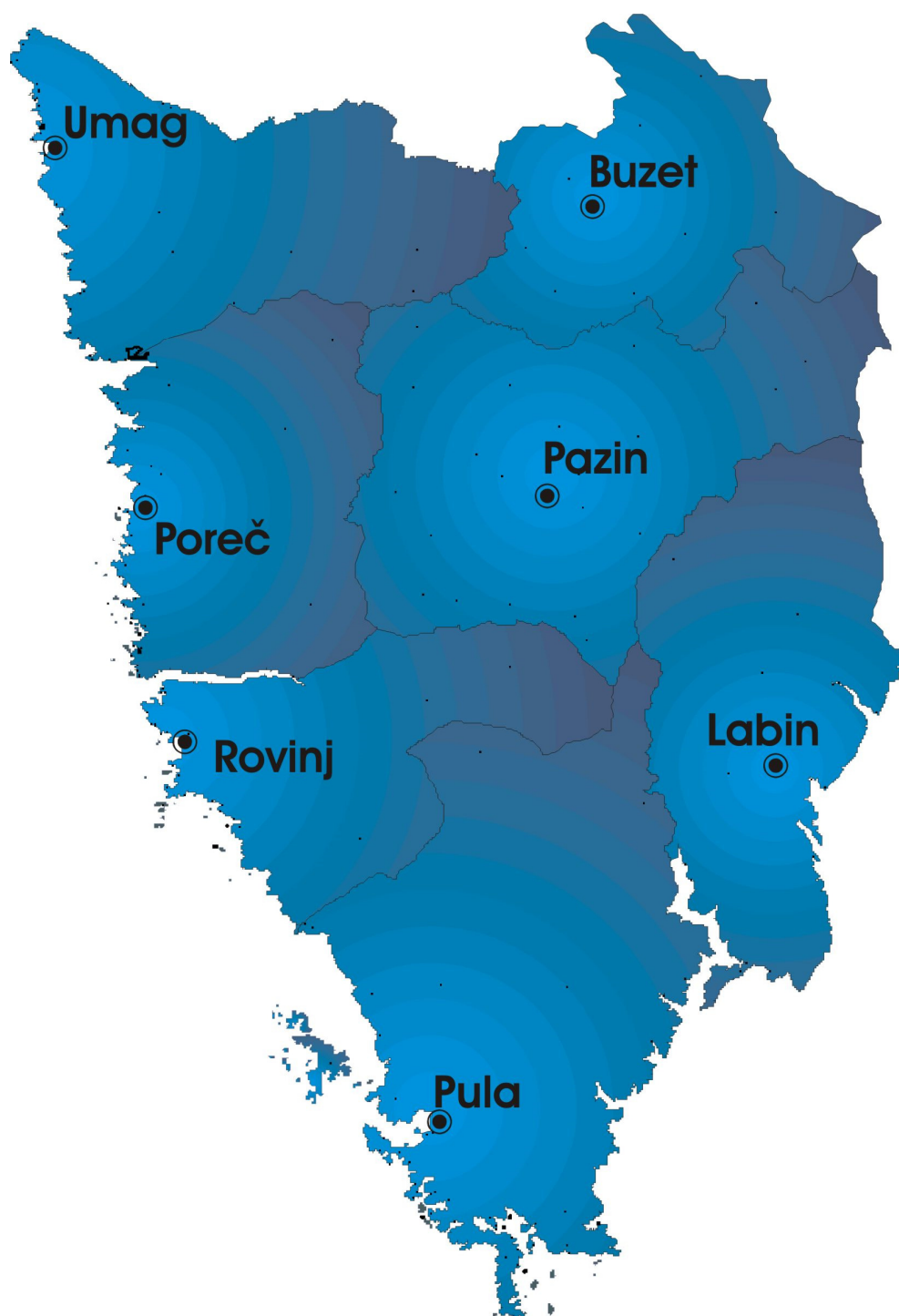
Iz dosadašnjeg razdoblja (u RH od veljače 2020.), te iz dosadašnjih stručnih, znanstvenih i operativnih iskustava, COVID-19 je izuzetno zahtijevna pandemijska virusna zarazna bolest.

Organizacija zdravstvene službe se sa pojavom pandemijskog širenja COVID-19 našla pred zahtjevnim novim izazovima i u velikom opterećenju. Cjelokupna zdravstvena djelatnost je, na svim razinama zdravstvene zaštite pučanstva, na dnevnoj bazi doživljavala potrebu za vrlo brzim reagiranjima u provedbi i prilagodbi epidemioloških mjera (reguliranih centralno za cijelu državu od strane Nacionalnog stožera RH) kako bi se ograničilo širenje SARS CoV-2 virusa; i kako bi se na svim razinama zdravstvene zaštite omogućila zdravstvena skrb za izuzetno veliki broj akutno oboljelih od COVID-19.

Registracija osoba oboljelih od COVID-19, kao i osoba u samoizolaciji zbog rizika oboljenja od istog, vodi se u digitalnoj platformi uspostavljenoj za cijelu RH.

Pred kraj 2020. U RH je započelo besplatno cijepljenje dostupnim cjepivima protiv COVID 19, koje se je nastavilo i u 2021. godini.

Prijavljene zarazne bolesti prikazane su prema epidemiološkim područjima koja pokrivaju ispostave Službe za epidemiologiju NZZJZ IŽ Buzet, Labin, Pazin, Poreč, Pula, Rovinj i Umag.

Slika 1. Epidemiološka područja u Istarskoj županiji

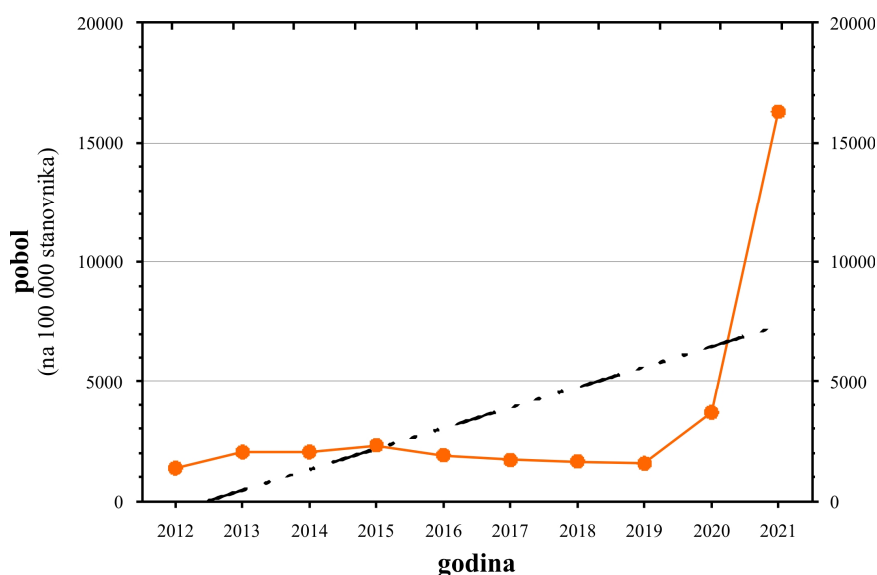
2. PRIJAVLJENE ZARAZNE BOLESTI U ISTARSKOJ ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Temeljem Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti u Istarskoj županiji je u 2021. godini prijavljeno 31 914 slučajeva zaraznih bolesti, što je četverostruko više od prethodne godine (31914/7744). Povećanje broja prijava zaraznih bolesti odnosi se na visoki broj registriranih prijava COVID-19. Pobol je izračunan prema popisu stanovništva RH 2021., prema kojemu je u Istarskoj županiji 2021. bilo 195 794 stanovnika.

Tablica 1.

Broj prijavljenih zaraznih bolesti u Istarskoj županiji od 2012. do 2021. godine

godina	broj prijava	pobol na 100 000 st.
2012.	2870	1379
2013.	4253	2044
2014.	4261	2048
2015.	4834	2324
2016.	3973	1910
2017.	3568	1715
2018.	3456	1661
2019.	3280	1576
2020.	7744	3686
2021.	31914	16299

Slika 2. Kretanje pobola od zaraznih bolesti na području Istarske županije u razdoblju od 2012. do 2021. godine

Tablica 2. prikazuje prijavljene zarazne bolesti u Istarskoj županiji po epidemiološkim područjima.

Tablica 2. Prijavljene zarazne bolesti u Istarskoj županiji u 2021. godini

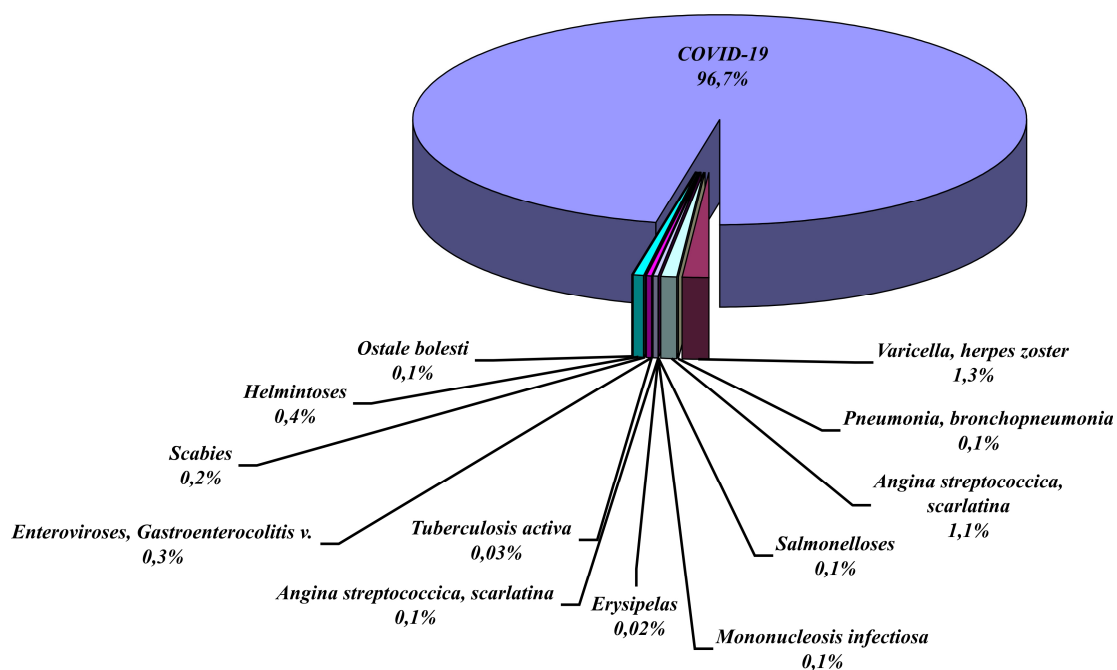
Red. br.	BOLEST	2 0 2 1.								2020.
		BUZET	LABIN	PAZIN	POREČ	PULA	ROVINJ	UMAG	ISTARSKA ŽUPANIJA	
1.	Angina streptococcica	10				1		10	21	58
2.	Chlamydiasis i ostale SPB				2	2			4	2
3.	Campylobacteriosis	1	1		1	3		3	9	19
4.	Dysentaria bacilaris			1					1	-
4.	Enterocolitis	2	12	28	76	10	11	90	229	227
5.	Enterovirosis	2		9	51		10	5	77	-
6.	Erysipelas	2				3	1		6	26
7.	Febris haemorrh. cum sy. renale									1
8.	Gastroenterocolitis virosa					3	6		9	36
9.	Gonorrhoe									1
10.	Helmintoses	13	9	6	45	3	18	25	119	119
11.	Hepatitis vir. B					1			1	1
12.	Hepatitis vir. C					4				6
13.	Nosilac HBsAg		1						1	-
14.	Herpes zoster	6	8	14	13	29	11	18	99	140
15.	Kliconoštvo salmonellae					1			1	7
16.	Lambliasis					1			1	-
17.	Listeriosis			1					1	-
18.	Lyme-borreliosis					1	1	2	4	13
19.	Meningitis purulenta									1
20.	Encephalitis virosa					1			1	-
21.	Mononucleosis infectiva		4	1	1	7	4	6	23	37
22.	Parotitis epidemica									1
23.	Pediculosis/capitis/corporis	3		1		1	1		6	8
24.	Pneumonia-Bronchopneumonia	3	2	10	10	12	2	5	44	210
25.	Salmonellosis		1	1		21	1	2	26	54
26.	Scabies	3	6	2	10	19	8	2	50	84
27.	Scarlatina				1	1	1		3	27
28.	Sepsis purulenta	1				2	1	1	5	5
29.	Syphilis					1	1		2	1
30.	Toxiinfectio aliment.						1		1	1
31.	Toxoplasmosis									1
32.	Tuberculosis act.					9			9	11
33.	Varicella	6		96	97	69	20	21	309	309
34.	COVID -19	784	3515	2869	4183	13294	3209	2994	30848	6307
	UKUPNO	836	3559	3039	4490	13498	3308	3184	31914	7744
35.	Influenza									1502

Na tablici 3. prikazane su najčešće zarazne bolesti u Istarskoj županiji u 2021., uz usporedbu sa 2020. godinom. Obzirom na uključenje COVID-19 oboljenja, tablica je proširena na više od 10 najčešćih zaraznih bolesti.

Tablica 3.

Najčešće zarazne bolesti u Istarskoj županiji u 2020. i 2021. godini

BOLEST	2020.			2021.		
	Broj	%	Rang	Broj	%	Rang
COVID-19	6307	81,4	1	30 848	96,7	1
Varicella, herpes zoster	449	5,8	2	408	1,3	2
Enterocolitis	227	2,9	3	229	0,7	3
Helmintoses	119	1,5	6	119	0,4	4
Enteroviroses, Gastroenterocolitis virosa	68	0,9	8	86	0,3	5
Scabies	84	1,1	7	50	0,2	6
Pneumonia, bronchopneumonia	210	2,7	4	44	0,1	7
Salmonelloses, kliconoštvo Sallmonelae	61	0,8	9	27	0,08	8
Angina streptococcica, scarlatina	85	1,1	6	24	0,07	9
Mononucleosis infectiosa	37	0,5	10	23	0,07	10
Tuberculosis activa	11	0,1	12	9	0,03	11
Erysipelas	26	0,4	11	6	0,02	12
Ostale bolesti	60	0,8	-	41	0,1	-
UKUPNO	7744	100,0		31914	100,0	

Slika 3. Udio pojedinih bolesti u ukupnom broju prijavljenih zaraznih bolesti u Istarskoj županiji u 2021. godini

3. KAPLJIČNO PRENOSIVE ZARAZNE BOLESTI

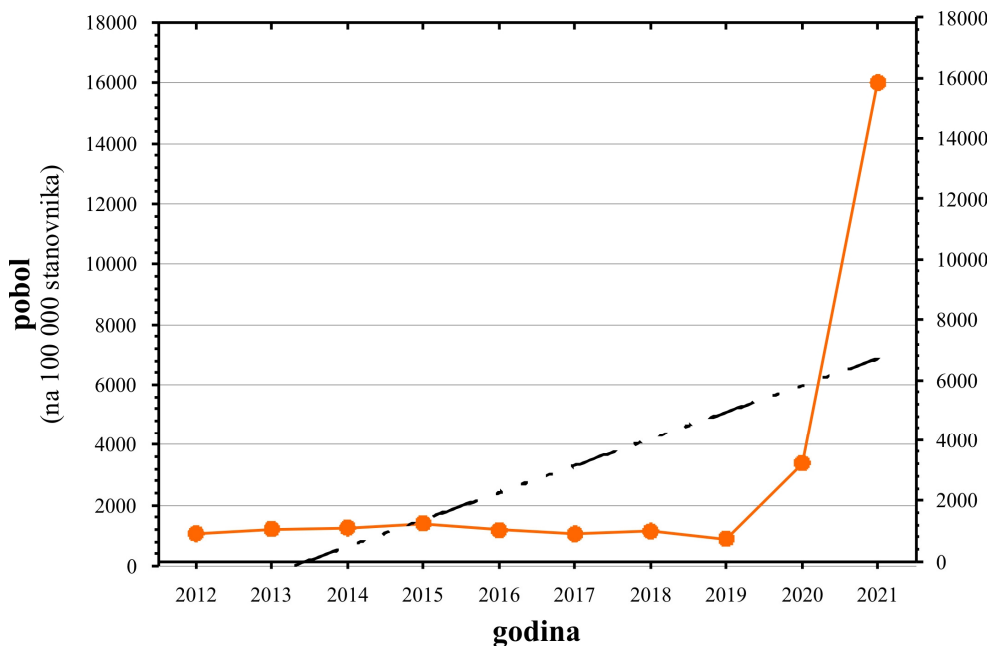
Pandemija COVID-19 koja se nastavila iz 2020. godine povećala je udio kapljičnih zaraznih bolesti u 2021. godini na 98,3% svih prijavljenih zaraznih bolesti.

Pobol od kapljičnih zaraznih bolesti, u odnosu na popis stanovništva iz 2021., iznosi 16 018/100.000 stanovnika.

Tablica 4.

Kapljične zarazne bolesti u Istarskoj županiji od 2012. do 2021. godine

<i>godina</i>	<i>broj prijava</i>	<i>% udio</i>	<i>pobol na 100.000 stanovnika</i>
2012	2235	77,9	1 074
2013	2548	59,9	1 225
2014	2626	61,6	1 262
2015	2933	60,6	1 409
2016	2459	61,9	1 182
2017	2210	62,0	1 062
2018	2387	69,0	1 147
2019	1881	57,3	904
2020	7125	92,0	3 392
2021	31362	98,3	16 018

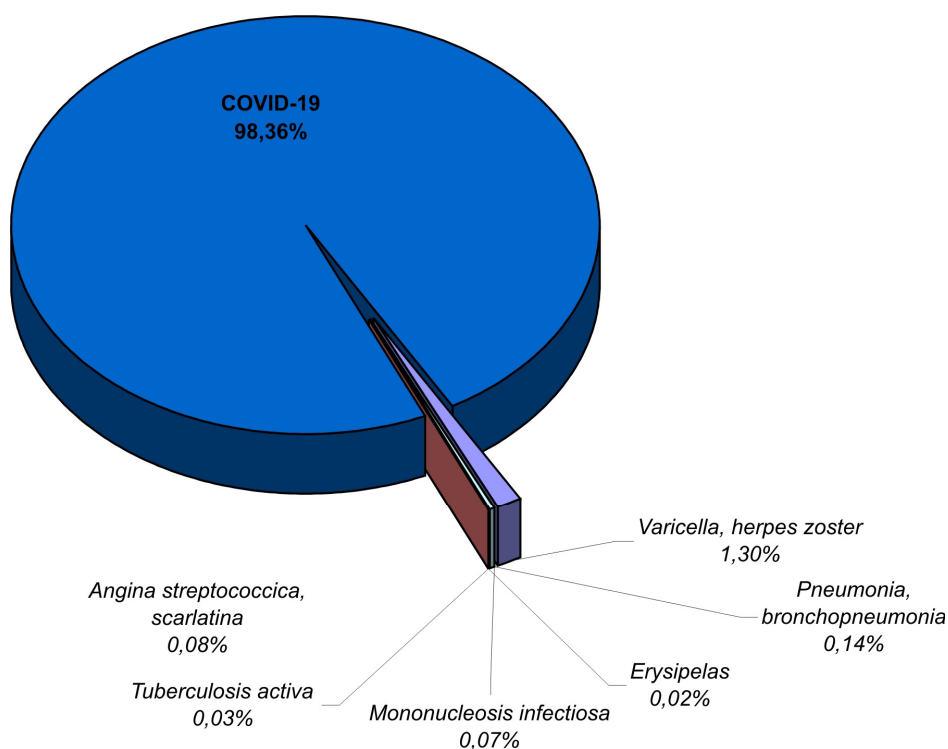
Slika 4. Kretanje pobola od kapljičnih zaraznih bolesti na području IŽ u razdoblju od 2012. do 2021. godine

U 2021. godini je u grupi bolesti koje se prenose kapljičnim putem COVID-19 na vodećem mjestu, uz višestruko smanjenje broja prijava ostalih kapljično prenosivih zaraznih bolesti.

Tablica 5.

Kapljično prenosive zarazne bolesti u Istarskoj županiji u 2021. godini

<i>bolest</i>	<i>broj</i>	<i>%</i>
COVID 19	30 848	98,4
Varicella, herpes zoster	408	1,3
Angina streptococcica, scarlatina	24	0,07
Pneumonia, bronchopneumonia	44	0,1
Mononucleosis infectiosa	23	0,07
Erysipelas	6	0,02
Tuberculosis activa	9	0,03
Ukupno	31362	100,0

Slika 5. Udio pojedinih kapljičnih zaraznih bolesti u ukupnom broju prijavljenih kapljičnih zaraznih bolesti na području Istarske županije u 2021. godini

COVID-19

U prošlogodišnjem se biltenu o prikazu kretanja zaraznih bolesti u Istarskoj županiji pojavila nova kapljična zarazna bolest: COVID-19 (COrona VIRus Disease-2019). Uzročnik je RNA virus iz skupine Coronaviridae: SARS CoV-2.

Udio od 96,7% je COVID-19 oboljenje i u 2021. postavio na visoko 1. mjesto među svim prijavljenim zaraznim bolestima.

COVID-19 u 2021. godini, udjelom od 98,4%, zauzima 1. mjesto među kapljično prenosivim zaraznim bolestima u Istarskoj županiji.

U 2021. je na području Istarske županije registrirano 30 848 slučajeva COVID-19 oboljenja. Sa smrtnim ishodom registrirana su 99 slučajeva oboljenja. Letalitet iznosi 0,3%.

U odnosu na popis stanovništva iz 2021. gruba stopa incidencije COVID-19 iznosi 15755,3/100.000 st.

Tablica 6. Broj prijava COVID-19 u 2020. i 2021. godini

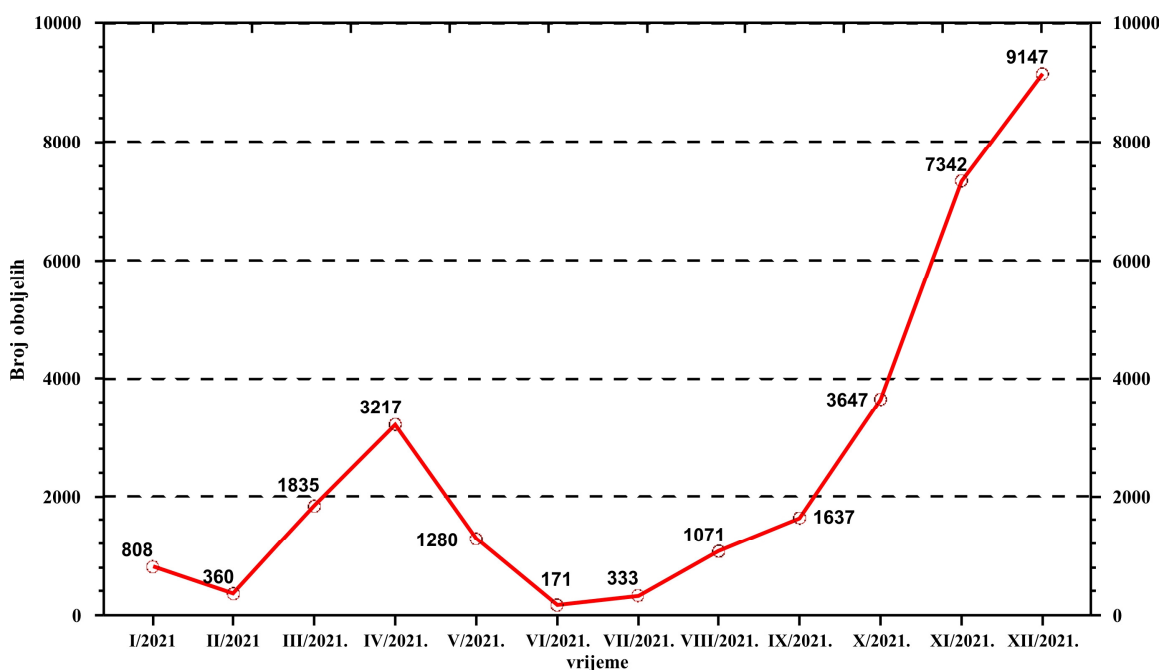
Godina	Buzet	Labin	Pazin	Poreč	Pula	Rovinj	Umag	Ukupno
2020.	401	715	857	762	2261	382	929	6307
2021.	784	3515	2869	4183	13294	3209	2994	30848

U slijedećim tablicama prikazana je distribucija oboljelih/umrlih po epidemiološkim područjima i kalendarskim mjesecima 2021. godine, te po dobi oboljelih.

Tablica 7:

Broj oboljelih i umrlih od COVID-19 po epidemiološkim područjima i kalendarskim mjesecima u 2021. godini u Istarskoj županiji

2021.	Buzet		Labin		Pazin		Poreč		Pula		Rovinj		Umag		ukupno	
	O	U	O	U	O	U	O	U	O	U	O	U	O	U	O	U
siječanj	21	0	87	0	79	0	58	0	390	0	89	0	84	0	808	0
veljača	3	0	94	0	16	0	48	1	138	0	19	0	42	0	360	1
ožujak	32	0	242	0	140	0	198	0	889	1	231	0	103	1	1835	2
travanj	56	0	400	4	227	0	474	1	1524	6	291	1	245	0	3217	12
svibanj	18	0	335	1	182	0	130	0	375	1	101	0	139	0	1280	2
lipanj	8	0	14	0	25	0	6	0	83	0	17	0	18	0	171	0
srpanj	6	0	13	0	20	0	111	0	74	0	55	0	54	0	333	0
kolovoz	17	0	98	0	78	0	287	0	344	0	118	0	129	0	1071	0
rujan	78	0	80	0	141	0	250	1	683	0	130	0	275	0	1637	1
listopad	158	0	573	1	337	3	378	1	1501	4	301	1	399	2	3647	12
studeni	134	3	708	3	727	3	904	12	3361	15	814	8	694	4	7342	48
prosinac	253	0	871	4	897	1	1339	6	3932	9	1043	1	812	0	9147	21
ukupno	784	3	3515	13	2869	7	4183	22	13294	36	3209	11	2994	7	30848	99

Slika 6. Broj oboljelih/umrlih od COVID-19 po kalendarskim mjesecima u 2021. godini u Istarskoj županiji

Tablica 8.

Dobna distribucija oboljelih/umrlih od COVID-19 u 2021. godini po epidemiološkim područjima u Istarskoj županiji

epidemiološko područje	0-1 god. O/U	1-6 god. O/U	7-14 god. O/U	15-19 god. O/U	20-29 god. O/U	30-59 god. O/U	60+ god. O/U	ukupno O/U
Buzet	4/0	30/0	86	60	84	397	123/3	784/3
Labin	16/0	146/0	373	191	355	1729	705/13	3515/13
Pazin	16/0	93/0	292	190	391	1414	473/7	2869/7
Poreč	24/0	155/0	474	310	485	2107/1	628/21	4183/22
Pula	66/0	456/0	1407	955	1621	6523/1	2266/35	13294/36
Rovinj	10/0	137/0	343	185	339	1660/1	535/10	3209/11
Umag	4/0	68/0	304	196	317	1542	563/7	2994/7
Ukupno	140/0	1085/0	3279/0	2087/0	3592/0	15372/3	5293/96	30848/99

VARICELLA, HERPES ZOSTER

Vodne kozice i herpes zoster ustaljeno su bile najčešće bolesti među prijavljenim zaraznim bolestima. U 2021. godini ove bolesti čine 1,3% od ukupnog broja prijavljenih zaraznih bolesti, pobol je 208,4/100000 stanovnika. Vodene kozice i herpes zoster prikazujemo zajedno zbog iste etiologije, radi se o dva klinička entiteta uzrokovana varicella zoster virusom.

Tablica 9.

Varicella i herpes zoster u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

<i>Godina</i>	<i>UKUPNO</i>	<i>BUZET</i>	<i>LABIN</i>	<i>PAZIN</i>	<i>POREČ</i>	<i>PULA</i>	<i>ROVINJ</i>	<i>UMAG</i>
2012	1534	30	374	223	165	496	199	47
2013	1427	236	86	209	206	220	105	365
2014	1399	25	179	66	294	404	114	316
2015	1464	116	100	68	172	684	124	200
2016	1179	25	133	271	201	249	257	43
2017	1211	15	95	86	207	428	212	168
2018	1511	22	226	166	102	549	183	263
2019	1023	28	262	226	131	214	96	66
2020	449	57	39	35	118	150	19	31
2021	408	12	8	110	110	98	31	39

ANGINA STREPTOCOCCICA, SCARLATINA

Streptokokna angina i šarlah su također u dužem vremenskom razdoblju bile među najučestalijim prijavljenim zaraznim bolestima. U 2021. godini su na 9. mjestu svih prijavljenih zaraznih bolesti, i na 3. mjestu kapljičnih zaraznih bolesti. U 2021. je broj prijave višestruko manji nego prethodne godine (24/85).

Tablica 10.

Streptokokna upala grla i šarlah u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021.g.

<i>Godina</i>	<i>UKUPNO</i>	<i>BUZET</i>	<i>LABIN</i>	<i>PAZIN</i>	<i>POREČ</i>	<i>PULA</i>	<i>ROVINJ</i>	<i>UMAG</i>
2012	207	3	8	29	38	120	8	1
2013	407	22	16	24	82	252	2	9
2014	491	13	32	17	150	197	11	71
2015	541	2	14	10	215	177	22	101
2016	587	4	14	46	155	208	43	117
2017	413	2	7	32	152	84	27	109
2018	293	0	6	26	92	67	21	81
2019	351	26	15	35	148	44	7	76
2020	85	13	5	10	20	8	3	26
2021	24	10	-	-	1	2	1	10

PNEUMONIA, BRONCHOPNEUMONIA

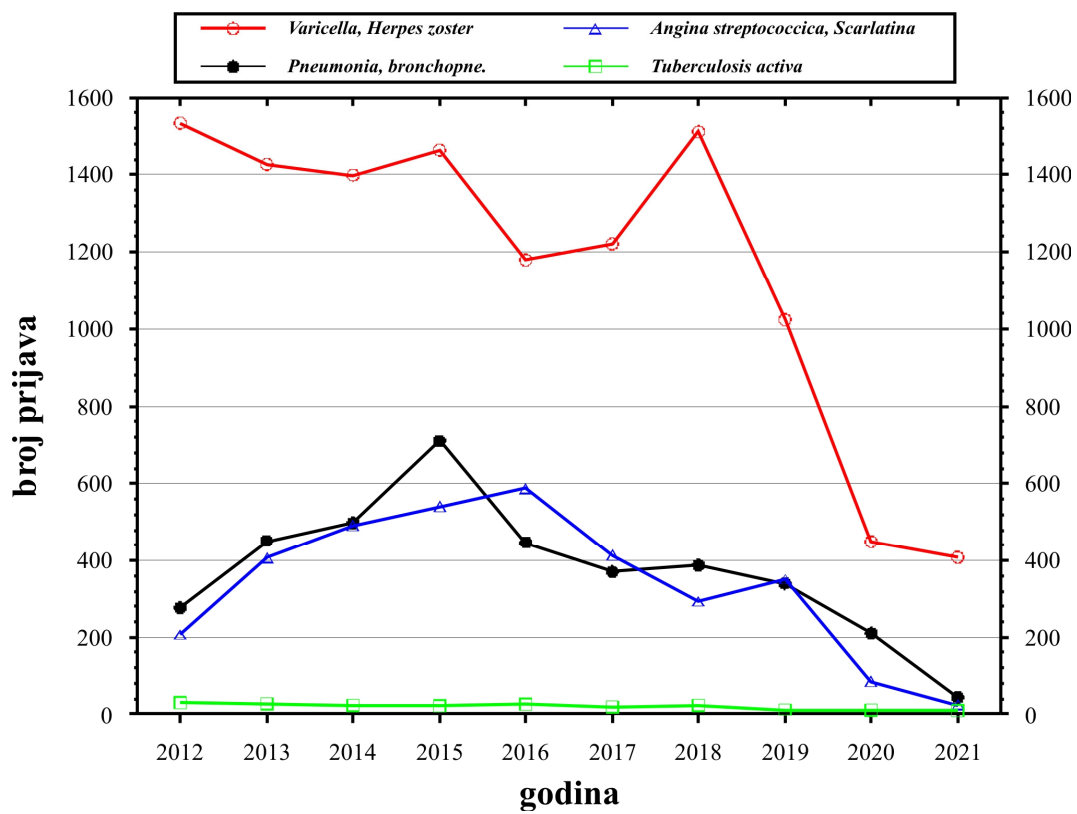
2021. godine u Istarskoj županiji prijavljena su 44 slučaja pneumonije.

Upala pluća zauzima 2. mjesto među kapljično prenosivim zaraznim bolestima, te 7. mjesto od 10 najčešćih zaraznih bolesti u Istarskoj županiji.

Tablica 11.

Pneumonia/bronchopneumonia u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. g.

<i>Godina</i>	<i>UKUPNO</i>	<i>BUZET</i>	<i>LABIN</i>	<i>PAZIN</i>	<i>POREČ</i>	<i>PULA</i>	<i>ROVINJ</i>	<i>UMAG</i>
2012	276	23	56	13	41	106	21	16
2013	451	7	95	16	65	180	49	39
2014	498	10	94	22	89	193	46	44
2015	710	6	108	64	86	280	46	68
2016	447	5	90	34	81	164	41	32
2017	370	2	38	32	50	181	34	33
2018	387	4	65	28	78	136	32	44
2019	340	12	46	38	55	116	42	31
2020	210	22	10	20	44	74	20	20
2021	44	3	2	10	10	12	2	5

Slika 7. Kretanje najčešćih kapljično prenosivih zaraznih bolesti te tuberkuloze u IŽ u razdoblju od 2012. do 2021. godine

TUBERCULOSIS ACTIVA

U 2021. prijavljeno je 9 slučajeva tuberkuloze, što je manje od prethodne godine (9/11).

Tablica 12.

Novooboljeli od aktivne tuberkuloze u Istarskoj županiji od 2012. do 2021. godine

<i>Godina</i>	<i>UKUPNO</i>	<i>BUZET</i>	<i>LABIN</i>	<i>PAZIN</i>	<i>POREČ</i>	<i>PULA</i>	<i>ROVINJ</i>	<i>UMAG</i>
2012	30	1	2	1	1	20	4	1
2013	27	0	2	1	1	19	3	1
2014	23	0	0	4	0	15	2	2
2015	21	0	3	0	2	11	2	3
2016	26	0	1	0	6	14	2	3
2017	19	1	0	1	2	10	0	5
2018	23	0	1	1	1	12	3	5
2019	12	0	1	0	0	8	2	1
2020	11	0	2	0	2	7	0	0
2021	0	0	0	0	0	9	0	0

Tablica 13.

Broj prijava aktivne TBC u Istarskoj županiji od 2012. do 2021. godine

<i>Godina</i>	<i>Novooboljeli</i>	<i>Incidencija na 100000 stanovnika</i>
2012	30	14,4
2013	27	12,9
2014	23	11,1
2015	21	11,1
2016	26	12,5
2017	19	9,1
2018	23	11,0
2019	12	5,8
2020	11	5,2
2021	9	4,6

Tablica 14.

Oboljeli od tuberkuloze 2021. godine u Istarskoj županiji, prema glavnoj dijagnozi

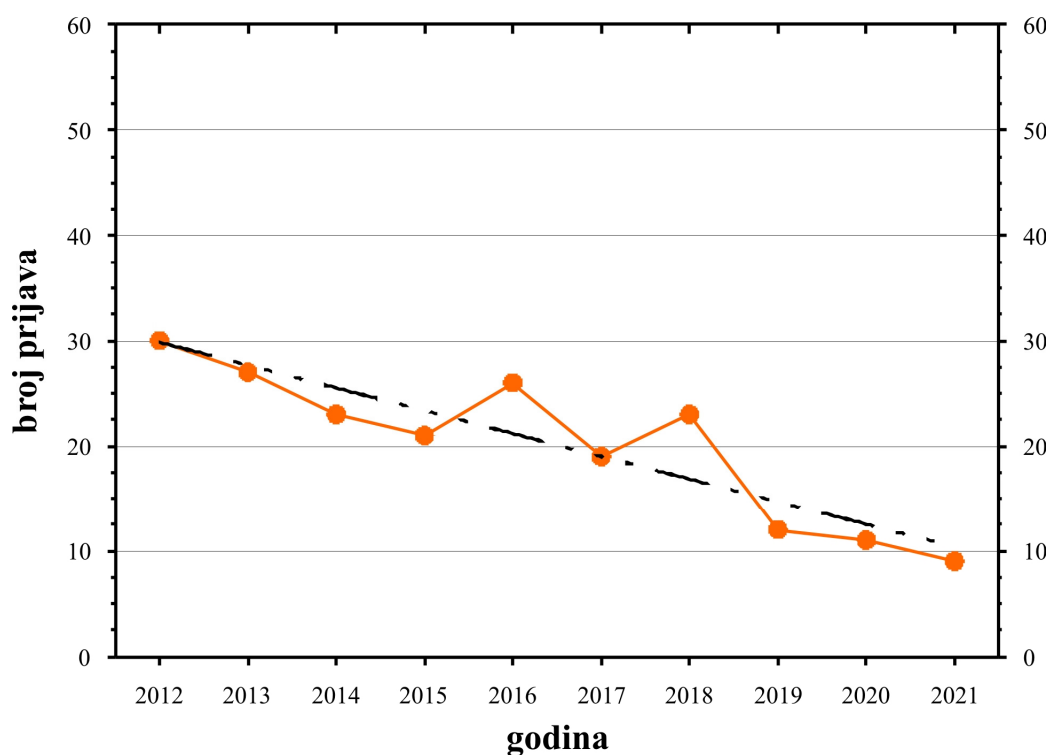
<i>Glavna dijagnoza</i>	<i>Apsolutni broj</i>	<i>%</i>
Plućna	9	100,0
UKUPNO	9	100,0

Tablica 15.

Oboljeli od tuberkuloze svih oblika od 2012. do 2021. godine u Istarskoj županiji kod kojih je bolest dokazana bakteriološki

<i>Godina</i>	<i>Novooboljeli</i>	<i>BK+*</i>	<i>BK+ %</i>
2012	30	16	53,3
2013	27	13	48,2
2014	23	17	73,9
2015	21	13	61,9
2016	25	21	84,0
2017	19	18	94,7
2018	23	21	91,3
2019	12	11	91,7
2020	11	11	100,0
2021	9	9	100,0

*BK+ = uzorak pozitivan u kulturi ili mikroskopski pozitivan prema kriterijima u Naputku za suzbijanje i sprečavanje tuberkuloze ("Narodne novine" br. 70/98).

Slika 8. Kretanje bolesnika s aktivnom TBC svih organa u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

U 2021. godini u Laboratorij za tuberkulozu Službe za mikrobiologiju NZZJZ IŽ na obradu je dostavljeno 978 uzoraka, što je manje u odnosu na prethodnu godinu (978/1049). Najčešće dostavljeni uzorci su sputum, urin i bronhoskopski uzorci, dok su ostali dostavljeni uzorci rjeđi (pleuralni punktati, lavat želuca).

Test rezistencije na tuberkulozostatike učinjen je na 31 uzorku, nema pozitivnih nalaza rezistencije uzročnika.

Tablica 16.

Pregled rada Laboratorija za bakteriološku dijagnostiku tuberkuloze NZZJZ IŽ u 2021. i 2020. godini

Vrsta pretrage	2021		2020	
	Broj	Pozitivnih nalaza	Broj	Pozitivnih nalaza
Ukupno uzoraka	978	43	1049	36
Mikroskopija	667	21	848	11
Kultivacija	978	31	1006	25
Test rezistencije	31	-	11	-
Atipične mikobakterije	12	12	2	2

Tablica 17.

Vrste i broj primljenih uzoraka i rezultati pretraga na tuberkulozu u 2021. godini

Vrsta uzorka	Ukupno	Direktna mikroskopija			Kultivacija			
		poz. TBC	poz. NTM	neg.	poz. TBC	poz. NTM	neg.	Infi-cirani
Sputum	503	13	-	-	11	5	477	-
Bronhoskop.uzorci	185	6	-	-	-	-	175	-
Lavat želuca	3	-	-	-	-	-	3	-
Pleuralni punktati	56	-	-	-	-	-	56	-
Bris vulve	1	-	-	-	-	-	1	-
Urin	219	-	-	-	-	6	307	6
Punktati	1						1	-
Bris rane	2	-	-	-	-	1	1	-
Intraoperativni uzorak	1	-	-	-	-	-	1	-
Likvor	5	-	-	-	-	-	5	-
Biopsija	1	-	-	-	-	-	1	-
Bris kožne promjene	1	-	-	-	-	-	1	-
Ukupno	978	19	-	-	31	12	929	6

INFLUENZA

U 2020. godini (sezona 2019/2020.) prijavljena su 1502 slučaja gripe.

U 2021. (sezona 2020/2021.) nije bilo prijava oboljelih od gripe.

Tablica 18.

Influenza u Istarskoj županiji od 2012. do 2021. godine

GODINA	UKUPNO	BUZET	LABIN	PAZIN	POREČ	PULA	ROVINJ	UMAG
2012	2443	180	427	403	384	397	167	485
2013	3402	110	801	623	422	1091	141	214
2014	1088	22	591	15	52	117	212	79
2015	4466	205	1594	410	467	1043	408	339
2016	855	37	192	74	214	133	152	53
2017	3011	100	972	232	570	432	213	492
2018	2685	172	613	195	394	697	310	304
2019	2385	46	833	282	332	515	106	271
2020	1502	23	565	44	253	232	97	288
2021.	-	-	-	-	-	-	-	-

Ostale kapljične zarazne bolesti koje suzbijamo obveznim cijepljenjem (morbili, rubeola, parotitis epidemica, pertussis) prijavljuju se u izuzetno malom broju, ili nema prijava oboljenja. Razlog takvoj povoljnoj situaciji leži u visokom cjepnom obuhvatu djece predškolske i školske dobi u Istarskoj županiji.

MORBILLI, RUBEOLA, PERTUSSIS – u 2021. godini nema prijava ospica, crljenke i pertusisa u Istarskoj županiji.

PAROTITIS EPIDEMICA – u 2021. godini nema prijava zaušnjaka.

ENCEPHALITIS - u 2021. godini registriran je 1 slučaj upale moždanog tkiva, neutvrđene etiologije.

4. CRIJEVNE ZARAZNE BOLESTI

U 2020. godini u Istarskoj županiji prijavljen je 471 slučaj crijevnih zaraznih bolesti. Pobol je 240/100.000 stanovnika, što je podjednako prethodnoj godini (240/236).

U razdoblju od 2011. do 2019. godine udio crijevnih zaraznih bolesti među prijavama zaraznih bolesti kreće se od 17,2% u 2012. do 35,0% u 2019. godini.

U 2020. godini dolazi do naglog pada udjela crijevnih zaraznih bolesti u odnosu na sve prijavljene zarazne bolesti. 2020. godine udio iznosi 5,8%, a 2021. godine 1,5%; što su najniže registrirani postotci u odnosu na višedesetljetna razdoblja.

Tablica 19.

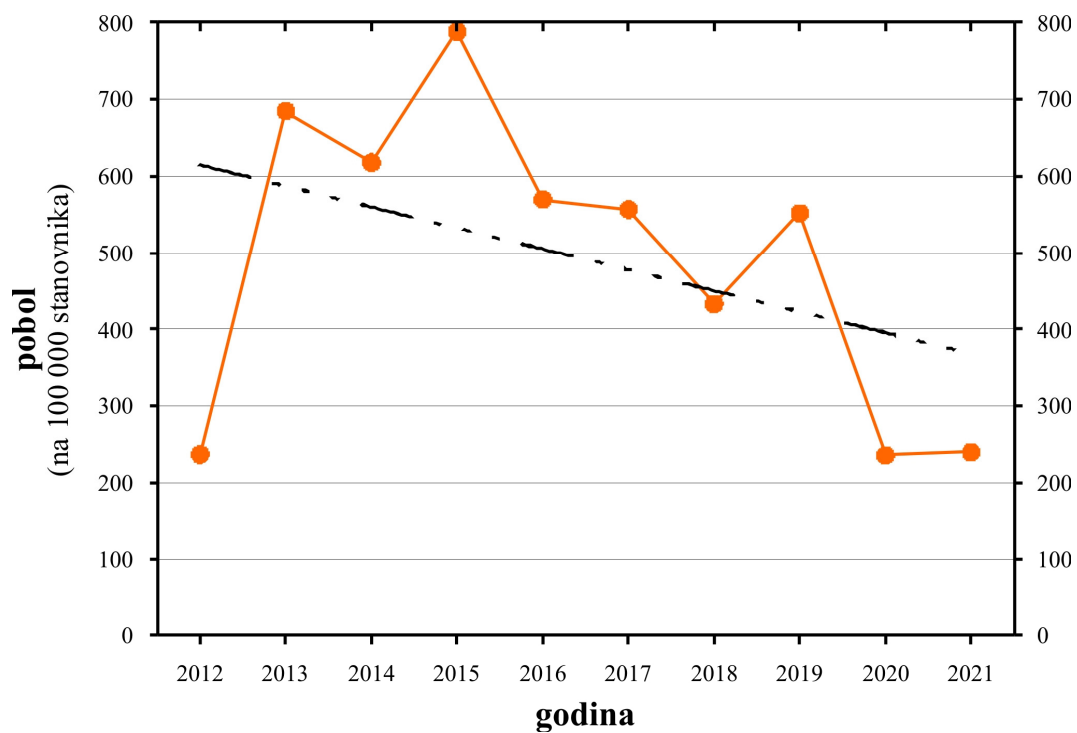
Crijevne zarazne bolesti u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

<i>Godina</i>	<i>Broj prijava</i>	<i>%</i>	<i>Pobol na 100000 stanovnika</i>
2012	494	17,2	237
2013	1425	33,5	685
2014	1286	30,2	618
2015	1639	33,9	788
2016	1187	29,8	570
2017	1159	32,4	557
2018	900	26,0	433
2019	1149	35,0	552
2020	495	5,8	236
2021	471	1,5	240

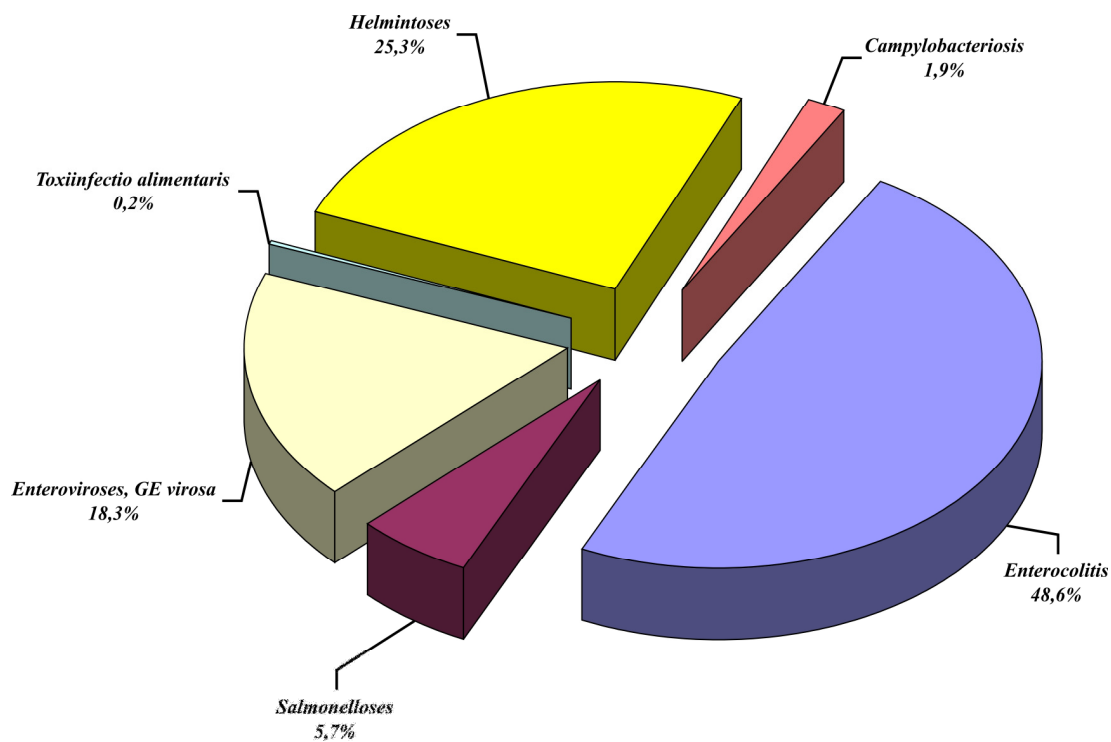
Tablica 20.

Crijevne zarazne bolesti u Istarskoj županiji u 2021. godini

<i>Bolest</i>	<i>Broj prijava</i>	<i>%</i>
Enterocolitis	229	48,6
Helmintoses	119	25,3
Enteroviroses, GE virosa	86	18,3
Salmonelloses, kliconoštvo Sallmonelae	27	5,7
Campylobacterosis	9	1,9
Toxoinfectio alimentaris	1	0,2
Ukupno	471	100,0

Slika 9. Kretanje pobola od crijevnih zaraznih bolesti u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

Slika 10. Udio pojedinih crijevnih zaraznih bolesti u ukupnom broju prijavljenih crijevnih zaraznih bolesti u Istarskoj županiji u 2021. godini

ENTEROCOLITIS ACUTA, ENTEROVIROSIS, GASTROENTERITIS ACUTA

Akutni enterokolitis (nepoznatog uzročnika i na temelju kliničke slike) najčešća je bolest iz grupe crijevnih zaraznih bolesti (48,6%). Tijekom proteklih višedesetljetnih razdoblja bila je jedna od najčešćih prijavljenih zaraznih bolesti. U 2021. godini registrirano je 229 slučajeva. Pobol od akutnog enterokolitisa u 2021. godini vrlo je nizak i iznosi 116,9/100.000 stanovnika.

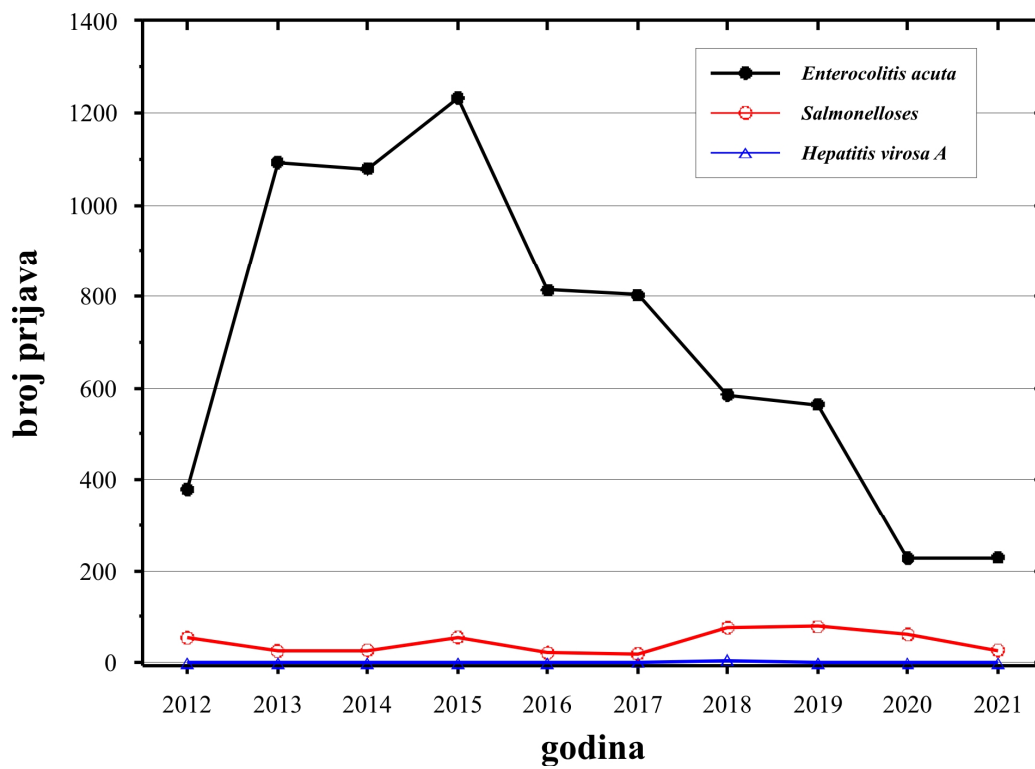
U proširenom obuhvatu prijave enteroviroza te akutnog gastroenteritisa također spadaju u klinički entitet enterokolitisa; uglavnom se u sva tri entiteta radi o oboljenjima virusne etiologije, ali sa različitim MKB šiframa u prijavama zarazne bolesti (A09.0, B04.0, B04.4).

Ukupan broj prijava akutnog enterokolitisa, enteroviroza i akutnog gastroenteritisa u 2021. godini iznosi 315; pobol je izuzetno nizak u odnosu na višegodišnje razdoblje i iznosi 160,9/100.000 stanovnika.

Tablica 21.

Enterocolitis ac. u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

<i>Godina</i>	<i>UKUPNO</i>	<i>BUZET</i>	<i>LABIN</i>	<i>PAZIN</i>	<i>POREČ</i>	<i>PULA</i>	<i>ROVINJ</i>	<i>UMAG</i>
2012	379	20	43	19	44	116	66	71
2013	1093	61	194	28	142	400	74	194
2014	1079	61	234	63	217	217	86	201
2015	1233	79	211	63	259	217	135	269
2016	813	53	166	53	114	116	105	206
2017	802	31	267	44	94	114	70	182
2018	585	15	160	20	99	75	78	138
2019	564	28	179	17	81	67	50	142
2020	227	14	62	13	25	36	8	69
2021	229	2	12	28	76	10	11	90

Slika 11. Kretanje nekih crijevnih zaraznih bolesti u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

HELMINTOSES

Unatrag više godina prijavljuje se veći broj slučajeva helmintijaze. U 2021. godini je prijavljeno 119 slučajeva; što ovu crijevnu infestaciju smješta na 2. mjesto među prijavljenim crijevnim zaraznim bolestima s udjelom od 25,3 %.

SALMONELLOSES

Zbog karakteristične se kliničke slike i puta prijenosa salmoneloze, iako spadaju u zoonoze, opisuju u grupi crijevnih zaraznih bolesti.

Salmoneloze su na 4. mjestu među crijevnim zaraznim bolestima, a u 2021. godini se salmoneloze i kliconoštvo salmonele nalaze na 8. mjestu među 12 najčešće prijavljenih zaraznih bolesti.

Tablica 22.

Salmoneloze i kliconoštvo salmonele u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

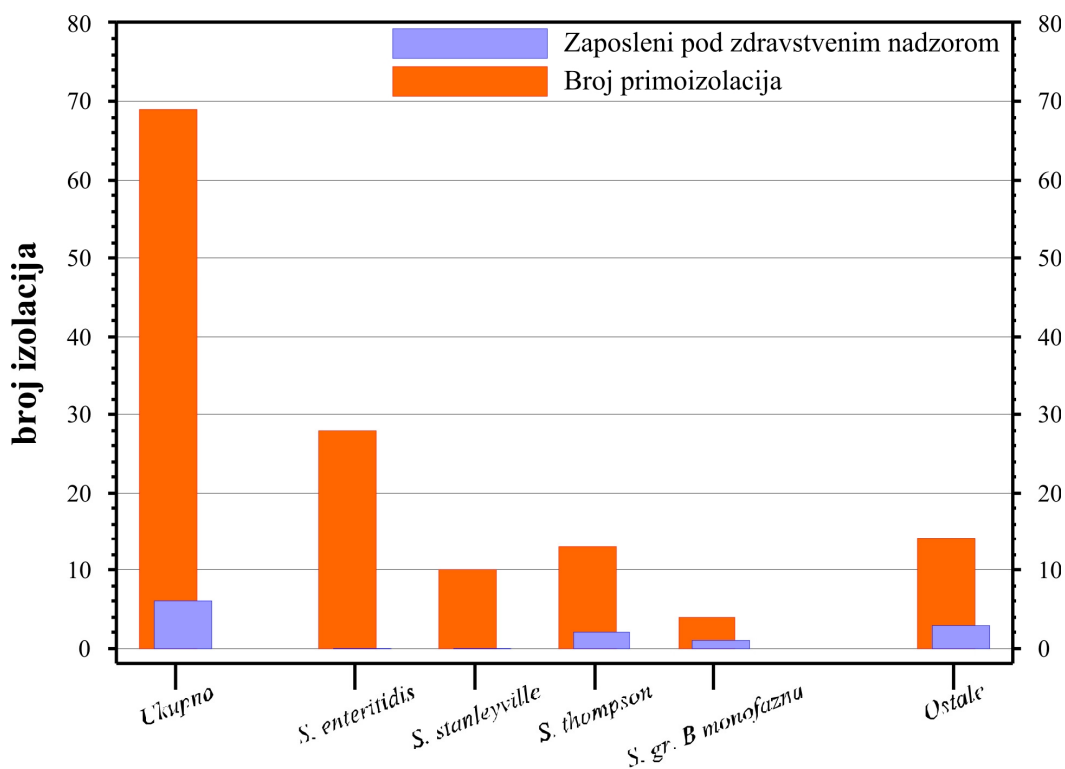
<i>Godina</i>	<i>UKUPNO</i>	<i>BUZET</i>	<i>LABIN</i>	<i>PAZIN</i>	<i>POREČ</i>	<i>PULA</i>	<i>ROVINJ</i>	<i>UMAG</i>
2012	54	-	1	9	9	19	5	11
2013	25	-	4	3	1	7	1	9
2014	27	-	4	3	2	11	2	5
2015	55	2	10	-	3	36	2	2
2016	21	1	14	-	-	5	-	1
2017	19	3	-	-	-	10	6	-
2018	76	0	5	1	8	50	6	6
2019	78	1	14	6	9	35	9	4
2020	61	-	8	2	13	34	2	2
2021	27	-	1	1	-	22	1	2

U 2021. godini najčešće izolirana salmonela u Službi za mikrobiologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije bila je *S. enteritidis* (40,1% svih izolacija). 2. mjesto po izolaciji je *S. stanleyville* (18,8%), a *S. thompson* sa 14,5 % zauzima 3. mjesto.

Od ukupnog broja primoizolacija 6 osoba je bilo među zaposlenima koji su pod obveznim zdravstvenim nadzorom zbog profesionalnog kontakta s namirnicama, što čini 8,9% svih primoizolacija i ujedno je taj broj primoizolacija među osobama u radu sa živežnim namirnicama 30% manji u odnosu na 2020. godinu (6/9).

Tablica 23. Primoizolacije salmonela u Istarskoj županiji u razdoblju od 2015. do 2021. god.

SEROTIP		Broj primoizolacija							Zaposleni pod zdravstvenim nadzorom						
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	SALMONELLAE - UKUPNO	114	66	48	82	78	61	69	7	10	7	28	37	9	6
1	S. enteritidis	49	20	11	6	15	12	28	-	5	1	-	4	1	-
2	S. typhimurium	2	6	1	8	2	3	2	-	3	-	1	1	-	-
3	S. typhi	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	S. zaiman	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	1	-	-
5	S. stanleyville	13	13	10	7	24	2	10	-	1	1	5	15	1	-
6	S. grupe C	8	1	1	-	1	1	1	1	-	-	-	1	-	-
7	S. chester	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	S. agona	2	-	-	2	-	3	1	-	-	-	2	-	1	1
9	S. thompson	3	4	3	17	5	6	13	-	-	2	2	3	3	2
10	S. derby	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	S. reading	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
12	S. abony	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	S. napoli	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
14	S. sandiego	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
15	S. infantis	3	-	2	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	1
16	S. london	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
17	S. kottbus	1	-	-	11	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
18	S. coeln	-	1	1	3	3	4	2	-	-	-	1	2	1	-
19	S. goldcoast	-	-	8	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
20	S. halle	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	S. stanley	3	4	-	3	-	6	-	2	-	-	1	-	-	-
22	S. grupe B	7	1	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
23	S. panama	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	S. brandenberg	1	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
25	S. coevalis	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
26	S. veneziana	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
27	S. gr. B monofazna	17	12	3	4	6	8	4	1	-	1	1	3	-	1
28	S. albert	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	S. umbilo	-	1	-	1	3	1	1	-	1	-	1	1	1	-
30	S. aderike	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	S. newport	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
32	S. spp	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	S. remo	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	S. grupe G	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
35	S. grupe D	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
36	S. haduna	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
37	S. ndolo	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
38	S. montevideo	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39	S. ball	1	-	-	3	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-
40	S. dublin	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	S. paratyphi B	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
42	S. saint paul	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43	S. javiana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44	S. afula	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1
45	S. papuana	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-
46	S. poona	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
47	S. virchow	-	-	1	3	3	-	1	-	-	-	3	3	-	-
48	S. feruch	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-
49	S. singapur	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-

Slika 12. Najčešće izolirane Salmonellae u Istarskoj županiji u 2021. godini

CAMPYLOBACTERIOSIS

Iako uz salmoneloze spada u grupu zoonoza, kampilobakterioza se također opisuje u poglavlju crijevnih infekcija.

U 2021. godini je na području Istarske županije registrirano 9 slučajeva oboljenja; te se tako kampilobakterioza smješta na 5. mjesto svih prijavljenih crijevnih zaraznih bolesti.

U svim prijavljenim slučajevima radi se o izoliranim oboljenjima bez epidemiološke povezanosti.

TOXOINFECTIO ALIMENTARIS

Probavni poremećaj neutvrđene etiologije izazvan kontaminiranom hranom prijavljuje se kao toxoinfectio alimentaris (trovanje hranom).

U 2021. godini prijavljen je 1 sporadičan slučaj trovanja hranom. Na 6. je mjestu prijavljenih crijevnih zaraznih bolesti.

HEPATITIS VIROSA A

Duži niz godina registrira se vrlo niski pobol od virusnog hepatitisa A, sa izuzetkom 2018. godine u kojoj je registrirano 5 epidemiološki povezanih slučajeva.

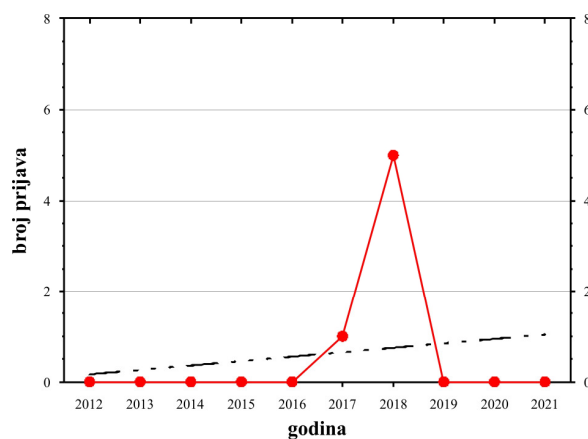
U 2021. godini nije bilo prijava slučajeva akutnog hepatitisa A.

Tablica 24. Hepatitis virosa tipa A u Istarskoj županiji prema epidemiološkim područjima u razdoblju od 2012. do 2021. godine

Godina	UKUPNO	BUZET	LABIN	PAZIN	POREČ	PULA	ROVINJ	UMAG
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-
2015	-	-	-	-	-	-	-	-
2016	-	-	-	-	-	-	-	-
2017	1	-	-	-	-	-	-	1
2018	5	-	-	-	3	1	-	1
2019	-	-	-	-	-	-	-	-
2020	-	-	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-	-	-

Tablica 25. Hepatitis A u Istarskoj županiji od 2012. do 2021. godine

Godina	Broj	%	Pobol na 100000 stanovnika
2012	-	-	-
2013	-	-	-
2014	-	-	-
2015	-	-	-
2016	-	-	-
2017	1	0,08	0,5
2018	5	0,15	2,4
2019	-	-	-
2020	-	-	-
2021	-	-	-

Slika 13. Hepatitis A u Istarskoj županiji od 2012. do 2021. godine

5. ANTROPOZOONOZE

FEBRIS Q

Q groznica je antropozoonoza koja se prijavljuje od 1981. godine. Dugogodišnjim praćenjem registrira se nekoliko sporadičnih nepovezanih slučajeva godišnje.

U 2021. godini nije prijavljen niti jedan slučaj oboljenja.

TOXOPLASMOSIS

Toksoplazmoza je antropozoonoza koja ima osobit epidemiološki značaj u trudnoći. Najčešći parazitozoše su kućni ljubimci i domaće životinje (mačke, psi, ovca, koza, govedo). Kontakt s navedenim životinjama može rezultirati zaražavanjem trudnice te posljedičnim malformacijama ploda. Vrlo važna mjera zaštite od ove bolesti je testiranje trudnica na anamnestička antitijela, te u slučaju negativnog nalaza preporuka pojačanih higijenskih mjera i izbjegavanje kontakta sa potencijalnim rezervoarima uzročnika.

U 2021. godini u mikrobiološkom laboratoriju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo obrađeno je 1869 uzoraka. Kod 4 osobe utvrđen je povišen titar IgM antitijela u krvi metodom ELISA/ELFA, što govori za svježiju infekciju; nije prijavljen nijedan slučaj. Kod 301 osobe utvrđen je anamnestički titar (IgG antitijela) što govori za prošlu infekciju. U odnosu na 2020. godinu pretraženo je 1% više uzoraka (1869/1807).

FEBRIS HAEMORRHAGICA CUM SYNDROMA RENALE

U 2021. godini nema prijava slučajeva virusne hemoragijske groznice s bubrežnim sindromom.

RABIES

U Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Istarske županije u Puli te u Službama za epidemiologiju Buzet, Labin, Pazin, Poreč, Rovinj i Umag provodi se nadzor i cijepljenje u svrhu zaštite ljudi od bjesnoće.

Broj osoba upućenih u antirabične ambulante u 2021. godini manji je od broja upućenih prethodne godine (122/138). Ukupno je postekspozicijski procijepljeno 11 osoba.

Tablica 26.

Broj osoba cijepljenih protiv bjesnoće u Istarskoj županiji u 2021. godini

Broj pregledanih osoba iz grupe rizika:		Broj tretiranih		
		cjepivom	cjepivom + serumom	ukupno
“A”	-	-	-	-
“B”	-	-	-	-
“C”	35	11	-	11
“D”	87	-	-	-
ukupno	122	11	-	11

Tablica 27.

Distribucija prema životinjama zbog kojih su postekspozicijsko cijepljene ozlijeđene osobe u Istarskoj županiji u 2021. i 2020. godini

Ugriz životinje ili kontakt	2021.	2020.
Domaće životinje		
Pas	8	9
Mačka	2	1
Divlje životinje		
Poljski miš	-	1
Štakor	1	1
Vjeverica	-	2
Ukupno	11	14

Iz Veterinarskog zavoda Rijeka 2021. godine nije bilo dojava pozitivnih nalaza na virus bjesnoće kod dostavljenih uzoraka životinja iz Istarske županije. Time se nastavlja višegodišnji period u kojem se, zahvaljujući provođenju oralne vakcinacije lisica, ne registrira bjesnoća među divljim i/ili domaćim životinjama.

6. PARAZITARNE BOLESTI

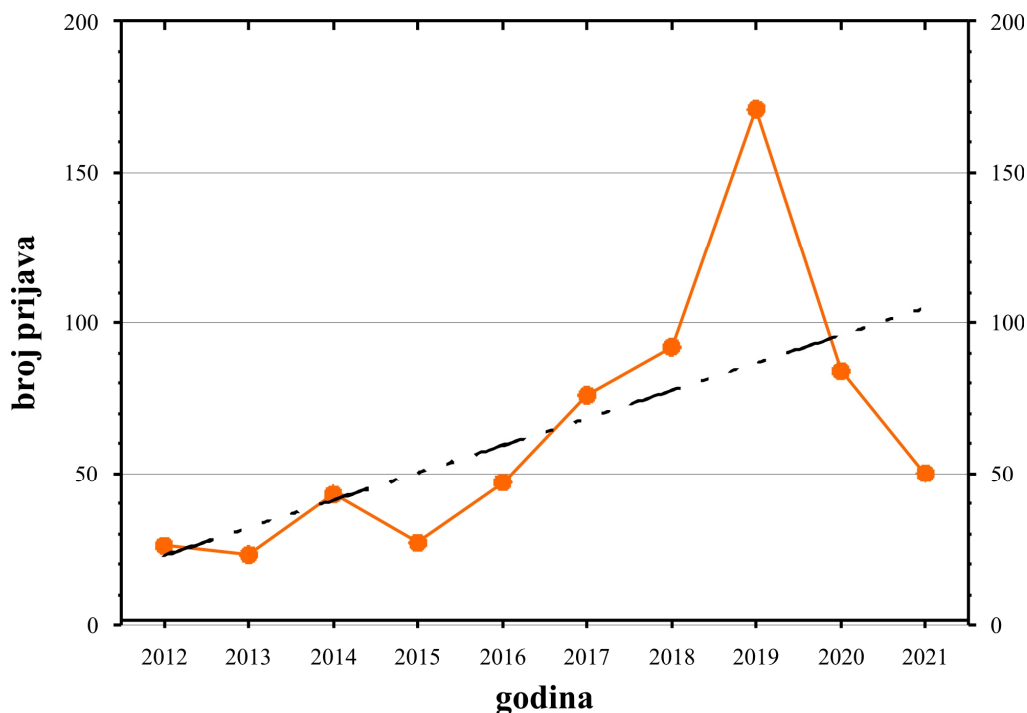
SCABIES

Unatrag više godina prijavljuje se veći broj slučajeva svraba. U 2021. godini prijavljeno je 50 slučajeva, što ovu kožnu parazitozu smješta na 6. mjesto među prijavljenim zaraznim bolestima, sa udjelom od 0,1 %.

Tablica 28.

Broj prijava svraba u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

Godina	Broj prijava
2012	26
2013	23
2014	43
2015	27
2016	47
2017	76
2018	92
2019	171
2020	84
2021	50

Slika 14. Broj prijava svraba u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

7. SPOLNO PRENOSIVE BOLESTI

U spolno prenosive zarazne bolesti spadaju sifilis, gonoreja, klamidijaza i ostale spolno prenosive bolesti (SPB) koje se prenose direktnim kontaktom te krvno prenosive bolesti (virusni hepatitis tipa B i C, HIV/AIDS bolest). U 2021. godini prijavljeno je 16 oboljelih osoba, a od toga broja 4 prijave (25%) odnose se na klamidijazu.

Od ostalih navedenih spolno prenosivih bolesti u prošloj godini nema prijava gonoreje. Registriran je 1 slučaj sifilisa. Prijavljen je 1 slučaj nosilaštva HbsAg, registriran 1 slučaj akutnog hepatitisa B. Prijavljena su 4 slučaja akutnog hepatitisa C, te 5 novootkrivenih HIV pozitivnih osoba.

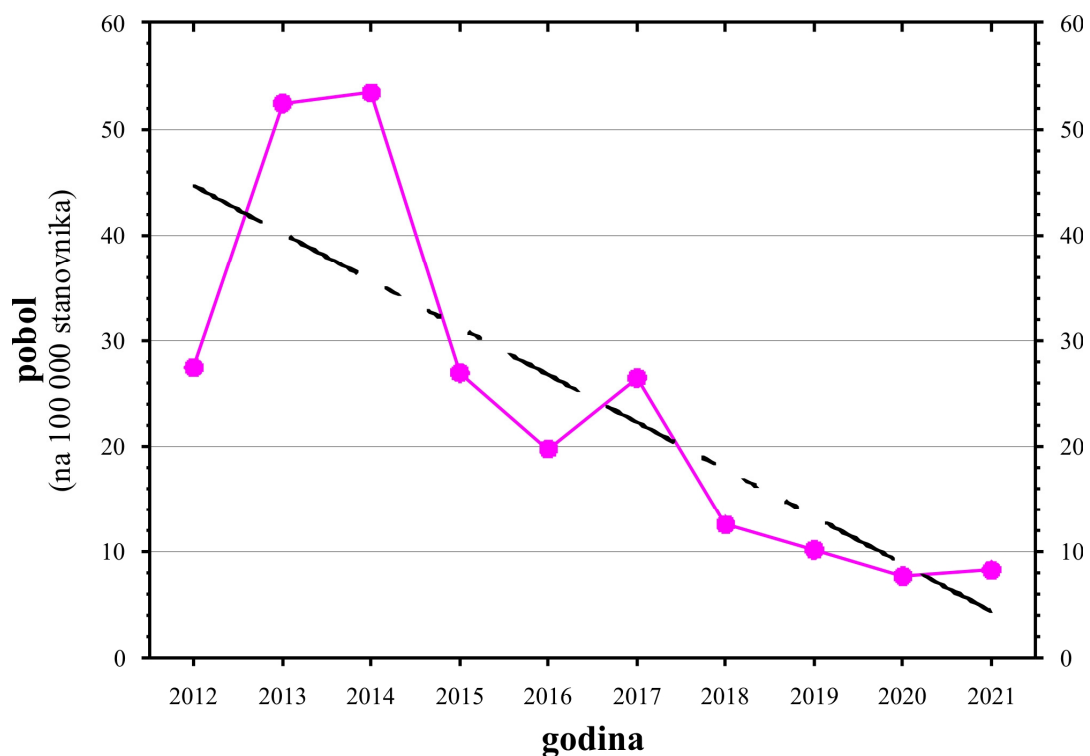
U odnosu na 2020. godinu jednak je broj prijava spolno prenosivih bolesti (16/16).

Broj prijava spolno prenosivih bolesti u 2021. godini iznosi 0,05% od svih prijavljenih zaraznih bolesti.

Tablica 29.

Spolne bolesti u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

<i>Godina</i>	<i>Broj oboljelih</i>	<i>Pobol na 100.000 st.</i>
2012	57	27,4
2013	109	52,4
2014	111	53,4
2015	56	26,9
2016	42	19,7
2017	55	26,4
2018	26	12,5
2019	21	10,1
2020	16	7,6
2021	16	8,2

Slika 15. Kretanje spolnih bolesti u Istarskoj županiji u razdoblju od 2012. do 2021. godine

Tablica 30.

Broj prijavljenih spolnih zaraznih bolesti (bez HIV-a, te HBV i HCV infekcije) u razdoblju od 2012. do 2021. godine u Istarskoj županiji

<i>Godina</i>	<i>Gonorrhoea</i>	<i>Syphilis</i>	<i>Chlamydia i ostale STD</i>
2012	1	1	44
2013	-	3	99
2014	2	1	102
2015	1	-	35
2016	2	2	21
2017	1	8	35
2018	-	1	10
2019	-	2	6
2020	1	1	2
2021	-	1	4

NOSILAŠTVO HIV-a i AIDS

Prvi slučajevi zaraze HIV-om u Hrvatskoj zabilježeni su 1985. godine te se od tada i u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Istarske županije vodi registar HIV pozitivnih osoba, osoba oboljelih od AIDS-a i osoba umrlih sa nosilaštvom HIV-a.

2021. godine navršilo se 15 godina kontinuiranog rada Centra za dobrovoljno, besplatno i anonimno savjetovanje i testiranje na HIV infekciju (CST) u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Istarske županije Pula. Rad CST NZJZ IŽ Pula započeo je 2. ožujka 2006. godine. U razdoblju ožujak/2006.-prosinac/2021. u CST Pula dobrovoljno je, besplatno i anonimno anketirano i testirano ukupno 1514 osoba; u 14 uzoraka seruma dokazana je HIV pozitivnost. Uz testiranje na HIV, u CST Pula provodi se i testiranje na HBV; te po indikaciji i na sifilis.

Specifičnost entiteta HIV/AIDS oboljenja po pitanju dijagnostike, prijavljivanja i registriranja osoba sa HIV nosilaštvom i AIDS-om od samih početaka dijagnosticiranja ukazivala je na razlike u podacima u republičkom i županijskim Registrima za HIV/AIDS; pri čemu se primjetilo da Hrvatski zavod za javno zdravstvo registrira veći broj osoba sa nosilaštvom HIV-a i oboljelih od AIDS-a u odnosu na županijske Zavode za javno zdravstvo.

Krajem svake kalendarske godine iz republičkog Registra za HIV/AIDS dostavljaju se podaci o HIV nosilaštvu i AIDS-u na republičkoj te po županijskim razinama na godišnjoj razini. Na temelju tih podataka revidiraju se i usklađuju statistički podaci u županijskim registrima.

Od 1985. pa do kraja prosinca 2021. godine u Republici Hrvatskoj je ukupno evidentirano 1899 osoba kojima je dijagnosticirana HIV infekcija, od čega je 595 osoba (31,3%) oboljelo od AIDS-a. U istom je razdoblju umrlo 245 osoba zaraženih HIV-om (12,9%).

Prema podacima iz istog registra, u Istarskoj županiji su u razdoblju 1985-2021. evidentirane 84 osobe (4,4% ukupnog broja oboljelih u RH) kojima je dijagnosticirana HIV infekcija, a od kojih su 33 osobe (39,3% dijagnosticiranih u IŽ) oboljele od AIDS-a.

U razdoblju 1985-2021. je u Istarskoj županiji sa nosilaštvom HIV-a umrlo 16 osoba (19,0% ukupno zaraženih).

Tablica 31.

Distribucija zaraženih HIV-om u Istarskoj županiji (1985-2021. godine) prema vjerojatnom putu prijenosa zaraze

<i>Vjerojatni put prijenosa infekcije</i>	<i>Broj</i>	<i>%</i>
MSM put prijenosa	44	52,4
MSF put prijenosa	24	28,6
Injektiranje sredstava ovisnosti	6	7,1
Oboljeli od hemofilije – zaraženi pripravcima krvi	2	2,4
Nepoznato	8	9,5
Ukupno	84	100,0

Tablica 32.

Registrirani godišnji broj zaraženih HIV-om, oboljelih od AIDS-a te smrti osoba zaraženih HIV-om u Istarskoj županiji u razdoblju od 1985. do 2021. godine.

<i>Godina</i>	<i>HIV+</i>	<i>oboljeli od AIDS-a</i>	<i>Broj smrti HIV+</i>
1985	1	-	-
1986	2	-	-
1987	5	1	-
1988	3	1	-
1989	-	-	1
1990	1	2	1
1991	1	1	1
1992	2	1	-
1993	1	-	1
1994	3	2	-
1995	-	-	-
1996	1	-	-
1997	-	1	2
1998	2	-	-
1999	6	2	1
2000	1	2	-
2001	2	1	1
2002	1	1	-
2003	2	-	-
2004	-	-	-
2005	1	1	1
2006	3	-	-
2007	-	1	-
2008	5	1	1
2009	-	1	1
2010	1	-	-
2011	7	5	1
2012	1	1	-
2013	4	2	-
2014	1	-	-
2015	6	2	2
2016	3	-	-
2017	-	1	-
2018	5	1	-
2019	3	-	1
2020	5	-	-
2021	5	2	1
Ukupno	84	33	16

Tablica 33.

Spolna distribucija zaraženih HIV-om u Istarskoj županiji (1985-2021. godine)

<i>spol</i>	<i>broj</i>	<i>%</i>
M	73	86,9
Ž	11	13,1
ukupno	84	100,0

Tablica 34.

Distribucija HIV+ osoba u Istarskoj županiji (1985-2021.) po spolu i dobi u vrijeme otkrivanja HIV+ nosilaštva

<i>Dob</i>	<i>M</i>	<i>Ž</i>	<i>Ukupno</i>	<i>%</i>
15-19	3	-	3	3,6
20-24	6	3	9	10,7
25-29	5	-	5	5,9
30-34	17	4	21	25,0
35-39	13	-	13	15,4
40-44	11	1	12	14,3
45-49	4	-	4	4,8
50-54	4	-	4	4,8
55-59	2	-	2	2,4
60-64	2	-	2	2,4
65+	1	1	2	2,4
Nepoznato	5	2	7	8,3
Ukupno	73	11	84	100,0

HEPATITIS VIROSA B i HEPATITIS VIROSA C

Serološko dijagnosticiranje i registriranje virusnog hepatitisa tipa B počinje od 1982. godine, a nosilaštvo HBsAg 1987. godine.

U 2021. godini prijavljen je 1 slučaj oboljenja od akutnog B hepatitis, te 1 slučaj nosilaštva HBsAg.

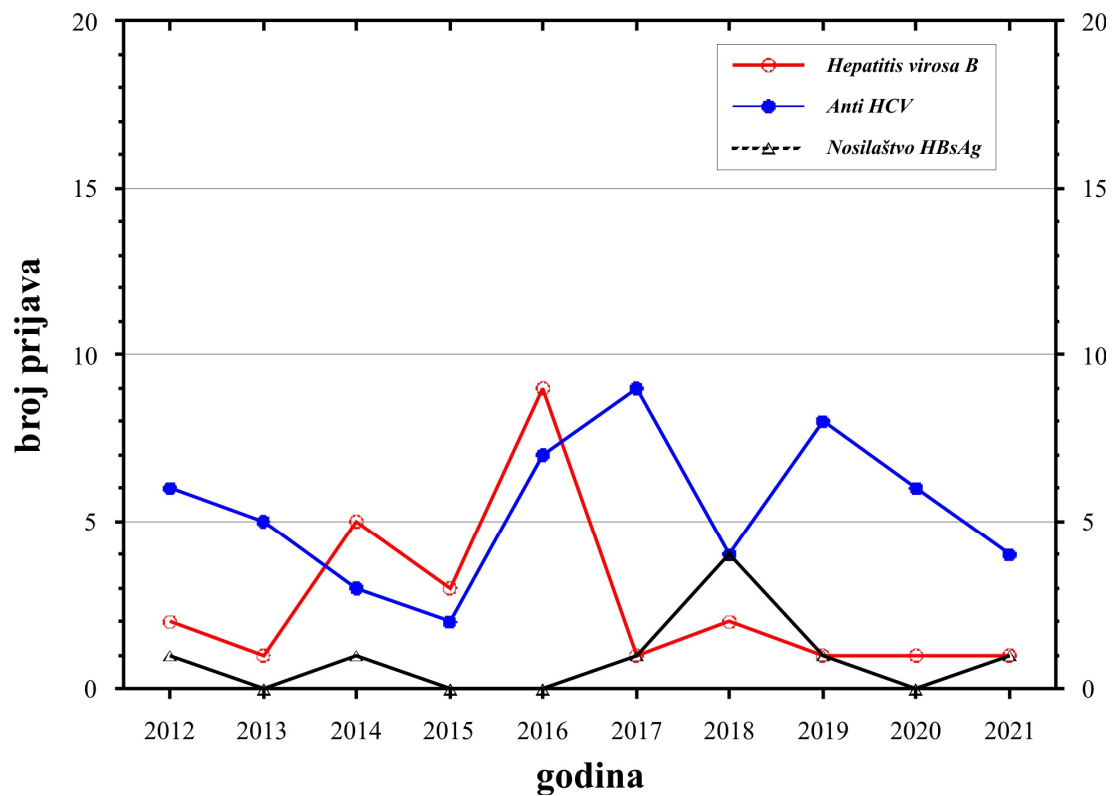
Virusni hepatitis tipa C u RH se dijagnosticira i prijavljuje od 1992. godine. Ubroyen je u spolno prenosive bolesti jer je to jedan od mogućih načina prijenosa ove bolesti. Znanstveno je spolni put prijenosa HCV izražen u manjoj mjeri nego virusni hepatitis tipa B.

U 2021. godini prijavljena su 4 slučaja hepatitis virusa tipa C. Unatoč razlikama u dijagnozi kod prijavljivanja (HC virusa ac., HC chr., Anti HCV poz.) naknadna anketiranja upućuju da se ne radi o akutnim infekcijama, već o otkrivanju protutijela na HCV infekciju, uglavnom u nedeterminiranom prethodnom razdoblju.

Tablica 35.

Broj prijava virusnog hepatitisa tipa B i C u Istarskoj županiji (2012-2021.)

<i>Godina</i>	<i>Hepatitis virusa B</i>	<i>Nosilaštvo HBsAg</i>	<i>Anti HCV+</i>
2012	2	1	6
2013	1	-	5
2014	5	1	3
2015	3	-	3
2016	9	-	7
2017	1	1	9
2018	2	4	4
2019	1	1	8
2020	1	-	6
2021	1	1	4

Slika 16. Kretanje broja oboljelih od virusnog hepatitisa tipa B i C te nosilaštvo HBsAg u Istarskoj županiji od 2012. do 2021. godine

8. TRANSMISIVNE BOLESTI

LYME - BORRELIOSIS

U 2021. godini prijavljena su 4 slučaja lajmske bolesti, što je manje nego u 2020. godini (4/13). Lajmsku bolest uzrokuje bakterija *Borrelia burgdorferi*, prenosi se ubodom krpelja, te ima tipično sezonsko javljanje od lipnja do kolovoza (nerijetko od svibnja do listopada). Najčešće se prijavljuje na temelju kliničke slike (*erythema migrans*).

RICKETTSIOSES

U 2021., kao ni u 2020. godini, nije prijavljen niti jedan slučaj rikecioze.

9. PRIJAVLJENE EPIDEMIJE ZARAZNIH BOLESTI

U Istarskoj županiji su tijekom 2021. godine prijavljene 2 epidemije zaraznih bolesti.

Tablica 36.

Broj epidemija prema epidemiološkim područjima

<i>epidemiološko područje</i>	<i>broj epidemija</i>
BUZET	-
LABIN	-
PAZIN	-
POREČ	-
PULA	-
ROVINJ	2
UMAG	-
UKUPNO	2

Tablica 37.

Prikaz prijavljenih epidemija tijekom 2021. na području Istarske županije

mjesto	vrijeme	bolest	uzročnik	broj oboljelih	broj izloženih	izvor zaraze	put prijenosa
ROVINJ (hotel)	VIII/2021.	Akutni gastroenteritis	Norovirus	40 (djelatnik i gosti hotela)	820	neutvrđeno (djelatnik ili gost hotela)	kapljični kontakti
ROVINJ (dom za starije i nemoćne osobe)	VIII/2021.	COVID-19	SARS CoV-2	19 (djelatnik i korisnici smještaja)	233	necijepljen djelatnik ustanove	kapljični kontakti

10. ZAKLJUČAK

U godišnjem biltenu o prikazu zaraznih bolesti u Istarskoj županiji se 2020. godine pojavila nova virusna pandemijska zarazna bolest: COVID-19. Prvi slučajevi COVID-19 oboljenja u Istarskoj županiji zabilježeni su u ožujku 2020. U Republici Hrvatskoj već su bili zabilježeni prvi potvrđeni slučajevi oboljenja. Pojava nove pandemijske bolesti je, zbog velikog broja neprokuženih i necijepljenih osoba, kao posljedicu izazvala veliki broj oboljelih. COVID-19 je pred cjelokupnu je organizaciju i provedbu zdravstvene zaštite postavio vrlo zahtjevne i velike izazove u provođenju epidemioloških mjera za sprječavanje i suzbijanje širenja bolesti. Ova je zarazna bolest i u ovogodišnjem biltenu zaraznih bolesti preuzela primat u ukupnom broju prijava zaraznih bolesti.

Broj prijava svih zaraznih bolesti je u 2021., kao posljedica velikog broja prijava oboljelih od COVID-19, četverostruko veći od prehodne godine (31914/7744). Pobol od zaraznih bolesti je u Istarskoj županiji u 2021. godini izračunavan prema popisu stanovništva 2021. po kojem Istarska županija ima 195 974 stanovnika. Pobol od zaraznih bolesti u 2021. iznosi 16299/100.000 stanovnika i najveći je do sada zabilježen u višedesetljetnom razdoblju.

Uz COVID-19, kao prevladavajuću zaraznu bolest u 2021. godini, u Službu za epidemiologiju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Istarske županije (lokacije Buzet, Labin, Pazin, Poreč, Pula, Rovinj i Umag) prijavljene su još 33 zarazne bolesti koje u ukupnom broju prijava čine tek 3,3% ukupnog broja prijavljenih zaraznih bolesti.

Među prijavljenim zaraznim bolestima u 2021. godini, nakon COVID-19, najčešće prijavljene zarazne bolesti su vodene kozice/herpes zoster, zatim enterokolitis/gastroenteritis/enteroviroze, helmintoze, svrab i upale pluća. Ovih 5 navedenih zaraznih bolesti/entiteta ukupno čine 87,8% od 3,3% svih ostalih prijavljenih zaraznih bolesti u 2021. godini.

U razdoblju 2012-2019. godine udio kapljičnih zaraznih bolesti u ukupnom broju svih prijavljenih zaraznih bolesti kretao se od 57,3 % do 77,9% . U 2020. godini udio kapljičnih zaraznih bolesti iznosio je 92%.

I u 2021. godini su kapljične zarazne bolesti, sa udjelom od 98,3%, najčešće prijavljene zarazne bolesti (31362/31914). Gruba stopa incidencije kapljično prenosivih zaraznih bolesti za 2021. iznosi 16017,9/100.000 st.

U 2021. godini je na području Istarske županije registrirano 30848 slučajeva COVID-19 oboljenja. 99 slučajeva registrirano je sa smrtnim ishodom.

Broj oboljelih od COVID-19 je u 2021. gotovo peterostruko veći od prethodne godine (30848/6307), te iznosi 96,7% svih prijavljenih zaraznih bolesti (30848/31914).

COVID-19 u 2021. zauzima 98,3% među svim prijavljenim kapljično prenosivim zaraznim bolestima (30848/31338). U odnosu na popis stanovništva u Istarskoj županiji iz 2021. godine gruba stopa incidencije COVID-19 iznosi 15755,3/100.000 st.

Nakon visokog udjela COVID-19 među kapljičnim zaraznim bolestima preostali dio među istima čine vodene kozice i herpes zoster sa 1,3%; 0,1% prijava odnosi se na upalu pluća, kao i na streptokokoze (streptokokna angina, skarlatina i erizipel).

U odnosu na 2020. godinu registriran je višestruko manji broj upala pluća (44/210), te prijava streptokokoza (30/111), te manji broj prijava vodenih kozica i herpes zostera (408/449).

U 2021. godini prijavljeno je 9 slučajeva aktivne tuberkuloze, što je najmanje u odnosu na proteklih 10 godina u kojem se razdoblju i registrira konstantan trend pada incidencije.

U 100% dijagnosticiranih slučajeva uzročnik je bakteriološki dokazan. Nisu detektirani sojevi rezistentni na tuberkulostatike.

Pojava COVID-19 u ožujku 2020. te uvođenje striktnih epidemioloških mjera vezanih uz sprječavanje širenja COVID-19 je u Republici Hrvatskoj, pa tako i u Istarskoj županiji, za posljedicu imao nagli pad prijava oboljelih od gripe. U 2021. godini nije registriran ni jedan slučaj oboljenja od gripe.

Pobol od crijevnih zaraznih bolesti kojima su glavni put prijenosa namirnice te direktni i/ili indirektni kontaktni put prijenosa duži je niz godina godina u stalnom padu. Poboljšani uvjeti opće sanitacije (vodoopskrba, dispozicija otpadnih voda i tvari) te pojačana svijest o važnosti higijene prehrane zasigurno utječu na smanjeni pobol od ove grupe bolesti. Duži niz godina registrira se manji broj oboljelih od bolesti kojima je glavni put prijenosa alimentarni (salmoneloze, toxoinfectio alimentaris), u odnosu na bolesti u kojima prevladava kontaktno/kapljični put prijenosa (gastroenteritis virosa, enterocolitis ac., enterovirose).

Utjecaj COVID-19 vidljiv je i u smanjenju pojavnosti crijevnih zaraznih bolesti u 2021. godini. Te su bolesti u 2021. godini zauzele udio od 1,5% u prijavama zaraznih bolesti.

U 2021. je prijavljen je 471 slučaj crijevnih zaraznih bolesti, među kojima 315 prijave (66,9%) čine enterokolitisi, enteroviroze i akutni gastroenteritis. 2. mjesto među crijevnim zarazama sa udjelom od 25,3% pripada prijavama helmintoza. Iako benigna infestacija koja se najčešće i dijagnosticira u dječjoj dobi, helmintijaza u dječjim kolektivima ima epidemijski potencijal koji zahtijeva provedbu opsežnih i dugotrajnih kemoprofilaktičkih i higijenskih mjera.

Salmoneloze su posljednjih godina bile u ustaljenom trendu pada pojavnosti. U 2021., kao i u prethodnoj 2020., ulaze u 10 najčešće prijavljenih zaraznih bolesti sa 0,08% udjela.

Više godina je broj otkrivenih kliconoša salmonele među osobama koje su pod zdravstvenim nadzorom zbog dodira sa namirnicama nizak, u 2021. godini je u toj kategoriji zaposlenika bilo otkriveno 6 kliconoša (8,7% svih izolacija salmonela).

Već niz godina bilježi se pad pojavnosti virusnog hepatitisa tipa A, što kao i kod salmoneloza, govori o dobrom provođenju higijenskih mjera. U 2021. godini nije registriran ni jedan slučaj.

U 2021. se kampilobakterioza sa 9 prijave oboljenja nalazi na 5. mjestu u pojavnosti među crijevnim zaraznim bolestima, sa udjelom od 1,9%. Radi se o izoliranim individualnim prijavama bez epidemijskog širenja.

Vodeće mjesto u dijagnosticiranju antopozoonoza ima toksoplazmoza; no unatoč dokazu akutne infekcije ustaljeno se registrira potprijavljenost iste (nijedna prijava od 4 serološki dokazane akutne infekcije).

U 2021. godini su zbog ugriza ili kontakta sa životinjama anketirane 122 osobe, cijepljeno je 11 osoba (9,0%). Zahvaljujući kontinuiranom oralnom cijepljenju lisica, na području Istarske županije u dostavljenim uzorcima životinja već niz godina nije izoliran uzročnik bjesnoće.

Unatrag više godina prijavljuje se veći broj slučajeva svraba. U 2021. godini je prijavljeno 50 slučajeva, što ovu kožnu parazitozu smješta na 6. mjesto među prijavljenim zaraznim bolestima, sa udjelom od 0,2%. Svrab u dječjim kolektivima i u kolektivnom smještaju odraslih/starijih osoba sve češće ima epidemijski potencijal koji zahtijeva provedbu opsežnih i dugotrajnih kemoprofilaktičkih i higijenskih mjera.

U 2021. se i nadalje registrira niski broj prijavi akutnog hepatitisa tipa B i prijavi nosilaštva HBV. Također je i broj prijavi osoba s antitijelima na virus hepatitisa C kroz više godina na ustaljenoj niskoj razini.

Krajem svake kalendarske godine republički Registar za HIV/AIDS dostavlja podatke o nosilaštvu HIV-a i oboljelima od AIDS-a na republičkoj i županijskim razinama.

U razdoblju 1985-2021. godine u Republici Hrvatskoj je registrirano 1899 osoba sa nosilaštvom HIV infekcije, od kojih je 595 oboljelo od AIDS-a, a 245 osoba je umrlo.

U navedenom su razdoblju među svim osobama sa nosilaštvom HIV-a u RH sa područja Istarske županije 84 osobe (udio Istarske županije u RH 4,3%); od njih su 33 osobe razvile AIDS (udio Istarske županije u RH 5,4%), a 16 osoba sa nosilaštvom HIV-a sa područja IŽ je u tom razdoblju umrlo (udio Istarske županije u RH 6,7%).

Analiza podataka za Istarsku županiju govori da je 86,9% osoba registriranih sa nosilaštvom HIV-a muškog, a 13,1% osoba ženskog spola. Dominantan put prijenosa je MSM put prijenosa (52,4%), MSF put prijenosa iznosi 28,6%.

7,1% otkrivenih nosilaca HIV-a u Istarskoj županiji čine intravenozni korisnici sredstava ovisnosti. Kod 9,5% nosilaca HIV-a u IŽ nepoznat je put prijenosa.

Prema dobi u kojoj je utvrđeno nosilaštvo HIV-a kod 41,6% osoba nosilaštvo je otkriveno u dobi 20-34 godina, a kod 29,9% u dobi 35-44 godina.

U Istarskoj županiji su tijekom 2021. godine prijavljene 2 epidemije zaraznih bolesti: 1 epidemija akutnog gastroenteritisa i 1 epidemija COVID-19 oboljenja.

Uzročnik u epidemiji akutnog gastroenteritisa je Norovirus; u epidemiji COVID-19 kod svih je oboljelih potvrđen SARS CoV-2. U svim epidemijama poduzete su protuepidemijske mjere.

Obrada podataka:

dr. med. Suzana Mušković, spec. epidemiologije

Voditeljica Odjela za provedbu nadzora nad zaraznim bolestima